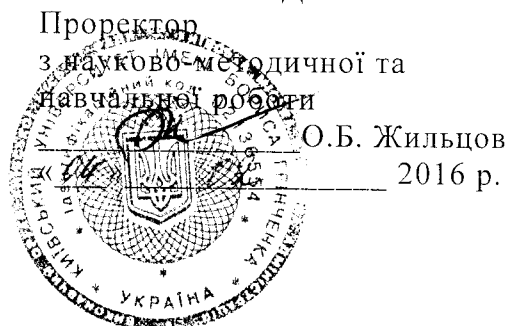

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія творчості

Напрямок підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво

Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр

Інститут мистецтв

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД 0135554
МОНІТОРИНГ НАВЧАННЯ
Програма № <u>0192</u>
« <u>16</u> »

2015-2016 навчальний рік

Розподіл годин відповідає навчальному плану. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А.О.Таранник

Психологія творчості: Програма навчальної дисципліни. – К.:
Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 р.

Розробник:

старший викладач кафедри образотворчого
мистецтва Київського університету
імені Бориса Грінченка

Волкова Л.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри образотворчого
мистецтва.

Протокол № 6 від «3» лютого 2016 р.

Завідувач кафедри Романенкова Ю.В.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4-6
Структура програми навчальної дисципліни.....	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма	9
ЗМ I. Теоретичні аспекти дослідження творчості у психологічній науці	
ЗМ II. Експериментальні особливості дослідження творчості особистості	
IV. Навчально-методична карта дисципліни "Психологія творчості"	13
V. Плани семінарських та практичних занять.....	14
VI. Завдання для самостійної роботи	16
VII. Карта самостійної роботи студента.....	17
VIII. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект).....	18
IX. Система поточного і підсумкового контролю знань.....	23
X. Методи навчання.....	26
XI. Методичне забезпечення курсу.....	26
XII. Контрольні запитання.....	27
XIII. Рекомендована література	30

Пояснювальна записка.

Вивчення дисципліни "Психологія творчості" передбачене навчальними планами підготовки майбутніх викладачів художньо-естетичного напрямку.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Психологія творчості», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Орієнтування сучасної педагогіки на формування в учнів якостей творчої особистості змінює форми і принципи педагогічної діяльності. Ключовою фігурою навчального процесу є вчитель. Саме те, що відбувається в навчальних класах надає смислу всій діяльності системи освіти. Вчитель повинен не просто передавати знання, а допомагати вчитися і розвиватися, бути не просто джерелом інформації, а організатором мислєдїяльності.

Мета курсу:

формування у студентів стїйких компонентів творчого стилю мислення, а саме: вмїння аналізувати проблеми, встановлювати системні зв'язки, виявляти протирїччя знаходити рїшення на рївнї їдеальних, прогнозувати можливі варїанти таких рїшень;

формування сильного мислення, готового до зїткнення їз новими нестандартними проблемами;

забезпечення професїйної компетентності педагогїв з проблем генезису творчостї, структури та розвитку.

Досягнення цїлі визначається такими напрямками:

1. Розвиток творчої їнтуїцїї;
2. Формування сильного мислення;
3. Навчання методам вирїшення творчих задач;
4. Навчання організації ефективної мислєдїяльності.

Методичні - забезпечити методологічну і психологічну підготовку майбутніх вчителів як професіоналів-керівників миследіяльності учнів.

Пізнавальні - сформувати у студентів знання теоретичних основ технології формування творчого мислення учнів.

Практичні - сформувати практичні навички використання методики вирішення винахідницьких задач та проблемних ситуацій.

Опанування курсу "Психологія творчості" сприятиме також формуванню і розвитку творчості у студентів.

Розроблена програма являє собою курс, що включає у себе системи вправ для тренування навичок, що проявляються у особливостях мислення творчої особистості. Особливістю курсу є:

- Наявність системи проблемних ситуацій на виявлення протиріч. Вирішення даних проблем здійснюється за алгоритмом вирішення проблемних ситуацій.
- Спрямованість на розвиток уяви як головного компоненту творчого мислення.
- Вправи з розвитку творчої уяви виконуються за спеціально розробленим алгоритмом у відповідності з вимогами системно-функціонального підходу, що створює, окрім розвиваючого і навчаючий ефект.

Структура програми передбачає всі види навчальної діяльності. Отримання і засвоєння студентами нових знань (лекційні, семінарські і практичні заняття) доповнюється базовими вправами для майбутніх вчителів, в яких можна придбати важливий досвід, творчо переробляючи приклади і вказівки, що додаються до навчального плану. Ефективною формою організації процесу навчання є індивідуальні завдання, направлені на науково-дослідну діяльність (поглиблене вивчення студентами курсу навчання), розвиток здібностей студентів, реалізацію їх творчих можливостей.

Самостійна робота студента над освоєнням матеріалу навчання передбачає вивчення додаткової літератури в бібліотеці, в домашніх умовах, а також опрацювання окремих базових вправ з урахуванням індивідуальності студента. При складанні завдань навчання за одиницю було узято дві години навчання (одна година навчання дорівнює 40 хв.).

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“Психологія творчості”

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет :

“Психологія творчості”

Курс: Підготовка (бакалаврів)	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>1.5 кредити</i></p> <p>Змістових модулів: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальна кількість годин: <i>54 години</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0202 “Мистецтво”</p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр</p>	<p>Рік підготовки – 2</p> <p>Семестр – 4</p> <p>Аудиторні заняття: <i>20 годин,</i> <i>з них :</i> Лекції: <i>12 годин</i></p> <p>Семінарські заняття: <i>8 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>31 годин</i></p> <p>Модульний контроль: <i>3 години</i></p> <p>Вид контролю: <i>Залік</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Лекції	Семінарські заняття	Самост. робота	МК	Усього
Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти дослідження творчості в психологічній науці						
1.	Тема 1. Загальна характеристика творчої діяльності Види творчості.	2		6		8
2.	Тема 2. Творчість особистості у дзеркалі історії психології та культури.	2	2			4
3.	Тема 3. Проблеми стимуляції творчої діяльності.	2	2	8		12
4.	Тема 4. Методи ефективної організації творчого процесу.	2				2
Разом		8	4	14	2	28
Змістовий модуль II. Експериментальні особливості дослідження творчості особистості						
5.	Тема 5. Методи дослідження творчості.	2		8		10
6.	Тема 6. Методи активізації творчого мислення.		2			2
7.	Тема 7. Методи вивчення творчої діяльності.		2			2
8.	Тема 8. Методи навчання творчості.	2		9		11
Разом		4	4	17	1	26
Разом за навчальним планом		12	8	31	3	54

III. Програма

Змістовий модуль I.

Теоретичні аспекти дослідження творчості в психологічній науці.

Лекція 1. Загальна характеристика творчої діяльності. Види творчості (2 год.).

Сутність творчої діяльності. Творчість як біологічний та соціальний феномен. Суб'єкт і об'єкт творчості, їх взаємодія. Рівні творчості. Передумови та закономірності творчості. Поняття про творчий процес. Фази творчого процесу. Усвідомлене та неусвідомлене у творчості. Місце інтуїції у творчому процесі. Психофізіологічні основи творчості. Творче завдання як модель творчої діяльності.

Психологічні особливості творчості в різних галузях діяльності. Види творчості: наукова, технічна, літературна, музична, образотворча, ігрова, навчальна, побутова, військова, управлінська, ситуаційна, комунікативна.

Специфіка зазначених видів творчості. Основні функції видів творчості: гносеологічна, аксіологічна, евристико-конструктивна, репрезентативна.

Роль досвіду життєвих вражень у творчості. Технічна творчість. Винахідництво як частина технічної творчості. Бар'єри винахідництва. Поняття про художню творчість. Поняття про задум у художній творчості. Художня творчість як синкретична єдність основних видів діяльності: пізнавальної, ціннісно-орієнтаційної, перетворюючої та комунікативної.

Поняття про наукову творчість. Роль різних видів мислення та емоцій у художній та науковій творчості.

Література [2; 3; 10; 11; 14; 15; 17; 18; 25; 28]

Лекція 2. Творчість особистості у дзеркалі історії психології та культури (2 год.).

Психологія творчості як наука, її формування на межі XIX-XX століть.

Творчість як створення нового для всіх процесів органічного і неорганічного життя. Продукт творчих сил все те, що народжується в

природі.

Психологічний аспект творчості : особистісний і процесуальний.

Особистісний аспект : здібності, мотиви, знання і вміння.

Творча діяльність та психічні процеси особистості : уява, мислення, сприймання і т.п. Творчість як процес : задум, визрівання, осяяння, втілення ідей у форму творчого продукту.

Різні процеси творчої діяльності : свідомі, несвідомі, підсвідомі, над свідомі рівні психічної активності.

Література [1; 6; 10; 11; 15; 18; 22; 23; 27]

Лекція 3. Проблема стимуляції творчої діяльності (2 год.).

Поняття про стимуляцію творчої діяльності. Суть антистимулів творчої діяльності. Зовнішні та внутрішні бар'єри творчої діяльності. Загальні шляхи подолання бар'єрів творчої діяльності.

Суб'єктивні та об'єктивні фактори, що впливають на процес розуміння умови. Стратегії рішення творчих завдань.

Стрес як комплексна психофізіологічна характеристика творчого натхнення. Гіпотеза і стадії її формування у творчому процесі. Поняття про розумову тактику. Види розумових тактик.

Поняття творчих здібностей та умови їх реалізації. Обдарованість і її види. Методи колективної творчості. Ознаки творчої групи.

Література [7; 9; 11; 15; 18; 19; 23; 25; 29]

Лекція 4. Методи ефективної організації творчого процесу (2 год.).

Процес творчості проходить на різних рівнях по відношенню до свідомості; несвідомому, підсвідомому, свідомому і надсвідомому. Кожний рівень має свою специфіку утворення, механізми перебігу і характер продуктів творчості, які в результаті з'являються.

Різні вчені, різні стадії творчого процесу. Енгельмаер : акт висунення гіпотез, акт творчості, акт логічної переробки ідеї; Грахам Уоллес : підготовка, дозрівання, натхнення, перевірка істинності; та ін.

Кожна зі стадій творчого процесу включає в себе роботу різних

компонентів психічної активності. Аналіз і роль логіки та інтуїції у впізнанні істини. Методи ефективної організації творчого процесу.

Евристичні методи. Метод гірлянд асоціацій, брейк-сторлінг (та його різновиди); методика морфологічного підходу, методика семикратного пошуку: Г.Я. Бума; моделювання творчості: алгоритм рішення винахідницьких завдань (Г.С. Альтшуллер).

Література [3; 8; 12; 13; 18; 22; 24; 25; 30]

Змістовий модуль II.

Експериментальні особливості дослідження творчості особистості.

Лекція 5. Методи дослідження і розвитку творчості. Методи навчання творчості. (2 год.).

Методи традиційної психології творчості: самоспостереження творців за процесом власної творчості; вивчення бібліографічних даних творців; анкетування; інтерв'ю; експериментальні методи традиційної психології.

Нетрадиційні методи психології творчості: аналіз результату предметної дії шляхом виявлення в ній прямого і побічного продукту. Методи, реєстрації та попередньої обробки даних. Методи раціонального підходу до розв'язання винахідливих завдань.

Методи розвитку креативності особистості. Творчі ігри школярів. Творчі тренінги на уроках і в домашніх умовах.

Література [4; 8; 9; 14; 18; 19; 22; 23].

Лекція 6. Творчий потенціал особистості (2 год.).

Здатність до творчості, різний рівень творчих досягнень у різних особистостей. Пошук талановитих людей.

Психологічна структура обдарованості. Здібності і обдарованість, як відображення творчого потенціалу.

Уява та креативне мислення.

Особистісні властивості, що сприяють реалізації її творчих здібностей : мотиви, емоційні якості, вольові якості, рівень компетентності, творчий

потенціал та творчі здібності і властивості особистості.

Компоненти творчого потенціалу людини.

Література [1; 2; 4; 8; 11-14; 21; 24; 30].

IV. Навчально-методична карта дисципліни “Психологія творчості”

Разом: 54 год., лекцій – 12 год., семінарські заняття – 8 год., підсумк. контроль – 3 год., самостійна робота – 31 год.

4 семестр

Модулі	Змістовий модуль I.				Змістовий модуль II.		
	Теоретичні аспекти дослідження творчості в психологічній науці				Експериментальні особливості дослідження творчості особистості		
Лекції	1	2	3	4	5		6
Теми лекцій	Загальна характеристика творчої діяльності. Види творчості (1 бал)	Творчість особистості у дзеркалі історії психології та культури (1 бал)	Проблема стимуляції творчої діяльності (1 бал)	Методи ефективної організації творчого процесу (1 бал)	Методи дослідження і розвитку творчості. Методи навчання творчості (1 бал)		Творчий потенціал особистості (1 бал)
Теми Семін. занять		Творчість особистості у дзеркалі історії психології та культури (1+10 балів)	Проблеми стимуляції творчої діяльності (1+10 балів)		Методи активізації творчого мислення (1+10 балів) Методи вивчення творчої діяльності (1+10 балів)		
Самост. робота	Ср №1 - 15 балів		Ср №2 – 20 балів		Ср №4 – 20 балів		Ср №4 – 30 балів
Види поточн. контр.	МКР №1 (25 балів)				МКР №2 (25 балів)		
Кільк. бал. за модуль	86				99		
Всього балів	185 (Коефіцієнт 1,85)						

V. Плани семінарських занять.

Змістовий модуль I.

Теоретичні аспекти дослідження творчості в психологічній науці.

Семінар 1. Творчість особистості у дзеркалі історії психології та культури (2 год.).

Особливості античної творчості. Еволюція психологічних понять у давньогрецьких філософів. Творчість в епоху Середньовіччя як шлях пізнання себе через Бога. Людина як творець себе в епоху Відродження. Відчуження особистості у творчості сьогодення. Інтерпретація творчості в теоретичних течіях містичного тлумачення. Трактатування творчості в інтуїтивізмі. Тлумачення творчості у психоаналізі. Діалектичні принципи інтерпретації творчості.

Характерні риси творчої особистості. Поняття про творчі задатки і творчий потенціал. Взаємозв'язок мислення і творчості. Інтелект як творчість.

Поняття про творчі здібності. Професіоналізм і творчі здібності. Творчий потенціал і психічне здоров'я. Фактори, що впливають на рівень творчих здібностей. Психологічна характеристика рівнів здібностей. Інтелект як творчість.

Література [1; 3-5; 9; 12; 20; 25; 30].

Семінар 2. Проблеми стимуляції творчої діяльності (2 год.).

Поняття про стимуляцію творчої діяльності. Суть антистимулів творчої діяльності. Зовнішні та внутрішні бар'єри творчої діяльності. Загальні шляхи подолання бар'єрів творчої діяльності. Особливості дитячої творчості.

Сенситивні періоди в розвитку творчості у різних галузях людської культури.

Неусвідомлений характер дитячої творчості. Ігрова діяльність як сприятлива умова для дитячої творчості.

Передбачення як елементарна форма уявлення у ранньому дитинстві.
Творче оволодіння мовою та розвиток творчого уявлення в дошкільному віці.
Зближення уявлення з теоретичним мисленням як зародок творчих здібностей у підлітковому віці.

Соціально-психологічний клімат у творчому колективі. Робота наукових колективів як приклад творчого мікросередовища. Особливості керівництва окремими творчими колективами. Керівництво установами освіти. Керівництво театральними колективами. Керівництво редакційними колективами.

Література [1; 3; 11; 16; 21; 29].

Змістовий модуль II.

Експериментальні особливості дослідження творчості особистості.

Семінар 3. Методи активізації творчого мислення (2 год.).

Методи традиційної психології творчості: самоспостереження творців за процесом власної творчості. Вивчення бібліографічних даних творців. Анкетування. Інтерв'ю. Експериментальні методи традиційної психології. Нетрадиційні методи психології творчості: аналіз результату предметної дії шляхом виявлення в ній прямого і побічного продукту. Методи реєстрації та попередньої обробки даних. Методи раціонального підходу до розв'язання винахідливих завдань.

Література [1; 3; 7; 14; 18; 22; 23].

Семінар 4. Методи вивчення творчої діяльності (2 год.)

Евристичні методи. Уява як творчий процес і складова творчості. Прийоми уяви. Методи розвитку креативності особистості. Творчі ігри школярів. Творчі тренінги на уроках і в домашніх умовах.

Розвиток творчої уяви (РТУ). Основні прийоми РТУ. Теорія рішення винахідницьких задач (ТРВЗ) Г.С. Альтшуллера. Мозковий штурм. Морфологічний аналіз. Синектика.

Література [1; 2; 4; 13; 14, 17, 22, 25].

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти дослідження творчості в психологічній науці

Тема 1. Види творчості (6 год.)

1. Ознайомитися з літературою за темою та скласти список літератури.
2. Написати есе, що розкриватиме проблеми творчої діяльності та роль різних видів мислення та емоцій у художній та науковій творчості.

Тема 2. Проблема стимуляції творчої діяльності (8 год.)

1. Проаналізувати власний досвід зовнішніх та внутрішніх бар'єрів творчої діяльності і запропонувати шляхи їх подолання.
2. Вирішення проблемних задач.
3. Конспект лекцій до вивчених тем та підготовка до модульного контролю.

Змістовий модуль II. Експериментальні особливості дослідження творчості особистості.

Тема 3. Методи дослідження психології творчості (8 год.)

1. Вивчення бібліографічних даних відомих творчих діячів, як метод дослідження творчості. Написання історико-біографічного дослідження.
2. Скласти анкету, інтерв'ю для дослідження творчих здібностей у школярів.

Тема 4. Методи навчання творчості (9 год.)

1. Розробити творчу гру для школярів.
2. Опрацювати евристичні методи та розв'язати одну з проблемних ситуацій із визначенням методів, які при цьому використовувались.

VII. Карта самостійної роботи студента.

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти дослідження творчості в психологічній науці		
Тема 1. Види творчості (6 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	15
Тема 2. Проблема стимуляції творчої діяльності (8 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	20
<i>Разом за I модуль (14 год.)</i>		35
Змістовий модуль II. Експериментальні особливості дослідження творчості особистості		
Тема 3. Методи дослідження психології творчості (8 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	20
Тема 4. Методи навчання творчості (9 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	30
<i>Разом за II модуль (17 год.)</i>		50
<i>Всього 31 год.</i>		85 балів

Розподіл балів, які отримують студенти.

Поточне тестування та самостійна робота								Модульні контрольні роботи ЗМ 1, ЗМ 2	Підсумкове тестування
Змістовий модуль 1 (семінарське заняття, самостійна робота)				Змістовий модуль 2 (семінарське заняття, самостійна робота)					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
16	12	32	1	21	11	11	31	50	185

T1, T2, ..., T12 – теми змістових модулів

ІХ. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни “Психологія творчості” оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 185.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю. Систему рейтингових балів подано у табл. 9.1.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій і семінарів	10
2.	Семінарські заняття	40
3.	Модульні контрольні роботи (1, 2)	50
4.	Самостійна робота	85
5.	Залік	-
Підсумковий рейтинговий бал		185

Табл. 9.1.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Комп’ютерного контролю:** тестові програми.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисциплін.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння

	вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проектів»).

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни **“Психологія творчості”**.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;

- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

X. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

XI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (друкованні завдання для підсумкового контролю).

ХІІ. Контрольні запитання (до МКР)

1. Сутність творчої діяльності.
2. Творчість як біологічний та соціальний феномени.
3. Суб'єкт та об'єкт творчості, їх взаємодія.
4. Рівні творчості.
5. Передумови та закономірності творчості.
6. Поняття про творчий процес.
7. Фази творчого процесу.
8. Усвідомлене та неусвідомлене у творчості.
9. Місце інтуїції у творчому процесі.
10. Психофізіологічні основи творчості.
11. Творче завдання як модель творчої діяльності.
12. Стратегії рішення творчих завдань.
13. Стрес як комплексна психофізіологічна характеристика стану творчого натхнення.
14. Гіпотеза і стадії її формування у творчому процесі.
15. Поняття про розумову тактику.
16. Види розумових тактик.
17. Особливості античної творчості.
18. Еволюція психологічних понять давньогрецьких філософів.
19. Творчість в епоху Середньовіччя як шлях пізнання себе через Бога. Людина як творець себе в епоху Відродження.
20. Відчуження особистості у творчості сьогодення.
21. Інтерпретація творчості в теоретичних течіях містичного тлумачення.
22. Трактуювання творчості в інтуїтивізмі.
23. Тлумачення творчості у психоаналізі.
24. Діалектичні принципи інтерпретації творчості.
25. Характерні риси творчої особистості.
26. Поняття про творчі задатки і творчий потенціал.
27. Взаємозв'язок мислення і творчості. Інтелект як творчість.

28. Поняття про творчі здібності.
29. Професіоналізм і творчі здібності.
30. Творчий потенціал і психічне здоров'я.
31. Фактори, що впливають на рівень творчих здібностей.
32. Психологічна характеристика рівнів здібностей.
33. Інтелект як творчість.
34. Психологічні особливості творчості в різних галузях діяльності.
35. Види творчості.
36. Специфіка наведених видів творчості.
37. Основні функції видів творчості.
38. Роль досвіду життєвих вражень у творчості.
39. Технічна творчість. Винахідництво як частина технічної творчості.
40. Бар'єри винахідництва.
41. Поняття про художню творчість.
42. Поняття про задум у художній творчості.
43. Художня творчість як синкретична єдність основних видів діяльності.
44. Поняття про наукову творчість.
45. Роль різних видів мислення та емоцій у художній та науковій творчості.
46. Особливості дитячої творчості.
47. Сенситивні періоди у розвитку творчості в різних галузях людської культури.
48. Неусвідомлений характер дитячої творчості. Ігрова діяльність як сприятлива умова для дитячої творчості.
49. Передбачення як елементарна форма уявлення в ранньому дитинстві.
50. Творче оволодіння мовою та розвиток творчої уяви в дошкільному віці.
51. Зближення уявлення з теоретичним мисленням як зародок творчих здібностей у підлітковому віці.
52. Поняття про стимуляцію творчої діяльності.
53. Суть антистимулів творчої діяльності.
54. Зовнішні та внутрішні бар'єри творчої діяльності.

55. Загальні шляхи подолання бар'єрів творчої діяльності.
56. Поняття про соціально-психологічний клімат у творчому колективі.
57. Наукові колективи як приклад творчого мікросередовища.
58. Особливості керівництва окремими творчими колективами.
59. Методи традиційної психології творчості та їх характеристика.
60. Особливості самоспостереження творців за процесом власної творчості.
61. Вивчення бібліографічних даних творців як метод дослідження творчості.
62. Особливості застосування анкетування, інтерв'ю та експериментальних методів традиційної психології у дослідженні творчості.
63. Нетрадиційні методи психології творчості, їх характеристика.
64. Методи реєстрації та попередньої обробки даних при вивченні творчості особистості.
65. Методи раціонального підходу до розв'язання винахідливих завдань.
66. Методи розвитку креативності особистості.
67. Творчі ігри школярів.
68. Творчі тренінги на уроках і в домашніх умовах.
69. Суб'єктивні та об'єктивні фактори, що впливають на процес розуміння умови.
70. Стратегії рішення творчих завдань, їх характеристика.
71. Типи художнього мислення, їх характеристика.
72. Технічна творчість, її характеристика.
73. Образотворча діяльність, її характеристика.
74. Особливості творчості в ігровій діяльності.
75. Творчі аспекти навчальної діяльності.
76. Творчі аспекти у побутовій діяльності.
77. Особливості комунікативної творчості.

ХІІІ. Рекомендована література.

Основна.

1. Драйден Г., Вое Д. Революція в навчанні. - Львів.: Літопис, 2010.-541 с.
2. Кинякина О.Н. и др. Мозг на 100%. Интеллект. Память. Креатив. Интуиция. Интенсив -тренинг по развитию супер способностей. - М.: Эксмо, 2008. - 848 с.
3. Меерович М., Шрагина Л. Технология творческого мышления. -М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. - 495 с.
4. Микалко М. Игры для разума. Тренинг креативного мышления. - Питер, 2008. - 447 с.
5. Николаенко Н.Н. Психология творчества: Учебное пособие. - М.: Речь, 2007. - 208 с.

Додаткова.

6. Альтшуллер Г. С. Найти идею: Введение в теорию решения изобретательских задач. -Новосибирск: Наука, 1991. - 224 с.
7. Буш Г. Диалектика и творчество. - Рига: Автос, 1985. - 318 с.
8. Вульфсон С. И. Уроки профессионального творчества. - М.: Academia, 1999. — 157 с.
9. Выготский Л. С. Педология подростка // Собр. соч.: В 6 т. -М.: Просвещение, 1984. - Т. 4.-С. 199-220.
10. Громов Е. С. Природа художественного творчества. - М., 1986.
11. Громов Е. С. Художественное творчество. - М., 1970.
12. Исследование проблем психологического творчества. - М.: Наука, 1983. - 336 с.
13. Калмыкова З. И. Продуктивное мышление как основа обучаемости. - М., 1988.
14. Кедров Б. М. О теории научного открытия // Научное творчество. - М.: Наука. 1969.

- 15.Кедров Б. М. О творчестве в науке и технике. - М.: Мол. гвардия, 1987.- 192 с.
- 16.Клепиков О. І. Творчість: істина, краса, благо. - К., 1991. - 46 с.
- 17.Клименко В. В. Психологія наукової творчості. - К.: Аверс, 1998.
- 18.Козырева А. Ю. Лекции по педагогике и психологии творчества. - Пенза, 1994. - 340 с.
- 19.Коломінський І. Л. Психологія педагогічного менеджменту. - К.. 1996. - 176 с.
- 20.Лук А. М. Психология творчества. - М.: Наука, 1978. - 127 с.
- 21.Лук А. М. Мышление и творчество. - М., 1976. - 143 с.
- 22.Матейко А. Условия творческого труда. - М.: Мир, 1970. - 320 с.
- 23.Матюшкин А. М. Проблемные ситуации в мышлении и обучении. - М.: Педагогика. 1972.
- 24.Моляко В. А. Психология решения школьниками творческих задач. - К.. 1983.- 95 с.
- 25.Моляко В. А. Психология творческой деятельности. - К.: Знание. 1978. - 47 с.
- 26.Петухов В. В. Психология мышления: Учеб.-метод, пособие. - М., 1987.
- 27.Полуянов Ю. А. Воображение и способности. - М., 1982.
- 28.Пушкин В. Н. Эвристика - наука о творческом мышлении. -М., 1967.
- 29.Психофізіологічні основи творчості: Комплект лекцій з курсу "Основи педагогічної творчості вчителя" / Уклад. Н. В. Гузій - К.: ДПУ, 1995. - 18 с.
- 30.Розет И. М. Психология фантазии. -Минск: Универ, 1991.
- Цапок В. А. Творчество. — Кишинев: Штиинца, 1998. - 150 с.